

De (on)mogelijkheden van reparatie

Natuur & Milieu en Stichting Repair Café hebben een onderzoek gedaan onder ruim 400 coördinatoren van Repair Cafés in Nederland. Doel is om te kijken hoe het is gesteld met reparatiemogelijkheden van hedendaagse producten. Niet goed, blijkt uit het onderzoek! Vooral apparaten blijken slecht repareerbaar te zijn. Het koffiezetapparaat, de stofzuiger en video- of audioapparatuur komen het vaakst langs voor reparatie. Een grote meerderheid van de respondenten geeft aan dat het nu moeilijker is om spullen te repareren dan vroeger en dat het nu vaker niet lukt om een voorwerp te repareren.

Belangrijke redenen hiervoor liggen bij de producent. Fabrikanten maken producten met het doel snel een nieuw exemplaar te kunnen leveren. Niet om ze lang te kunnen gebruiken en/of te kunnen repareren. Sterker nog, er is een trend zichtbaar dat producenten hun best doen om reparatie moeilijk te maken.¹ Dit heet geplande slijtage. Problemen die de respondenten tegenkomen liggen aan het ontwerp (apparaat is niet open te maken; onderdelen worden verlijmd; materialen zijn van slechte kwaliteit) of aan de randvoorwaarden die de producent niet levert (geen handleiding en/of betaalbare reserveonderdelen beschikbaar).

De consument zou beter op repareerbaarheid moeten letten, maar moet dan wel informatie hebben. Bijvoorbeeld door een repareerbaarheidslabel, vergelijkbaar met het bestaande energielabel. Maar de consument kan dit niet alleen. Producenten moeten hun verdienmodel aanpassen en producten ontwerpen die langer meegaan en goed te repareren zijn. Producenten moeten zorgen dat goede en goedkope reparatie mogelijk is en hiervoor de randvoorwaarden scheppen.

Waarom dit onderzoek?

Producten beter en langer benutten door langer gebruik, delen, hergebruik en reparatie is de beste manier om grondstoffen en energie te besparen. Daar is nog een slag te maken: in de praktijk verdwijnt een groot deel van waardevolle producten en componenten in het afval. Zeker als een product kapot gaat. Het lukt onze samenleving steeds beter om dit afval te recyclen en bepaalde grondstoffen weer te gebruiken. Maar, hoe positief dat ook is, bij recycling gaat onvermijdelijk veel waarde die in het product is gestopt, zoals energie en grondstoffen, verloren.

Dat gebeurt niet bij reparatie. Daarnaast levert reparatie veel lokale arbeidsplaatsen op, terwijl arbeidsplaatsen in productie vaak worden overgenomen door robots of verdwijnen naar het buitenland¹. Reparatie is dus een belangrijk instrument om waarde te behouden en lokale arbeidsplaatsen te creëren². Toch laat de enquête zien dat repareren van producten steeds lastiger wordt. Dit onderzoek geeft inzicht in de belemmeringen die een reparateur tegenkomt en vormt het startpunt om die belemmeringen op te heffen.

¹ Study on Socioeconomic impacts of increased reparability, Bio by Deloitte, July 2015

² Briefing on job creation potential in the re-use sector, Rreuse, September 2015

Onderzoeksresultaten

Natuur & Milieu en Stichting Repair Café hebben de enquête 'Repareerbare Goederen' uitgestuurd naar 402 coördinatoren van Repair Cafés in Nederland. De enquête is door 44 procent van hen ingevuld (N=175). Het onderzoek vond plaats van 20 tot en met 30 november 2015.

Repair Cafés geven aan gemiddeld 10-50 reparaties per maand te doen. Zij repareren dan vooral elektrische apparaten zoals koffieapparaten, stofzuigers en video- of audioapparatuur. Iets meer dan de helft geeft aan dat maximaal 60% van de apparaten te repareren is. Meestal lukt het in 40-60% (aldus 44% van de respondenten) of 60 – 80% (40%) van de gevallen het apparaat te repareren. Het is de laatste jaren moeilijker geworden om apparaten te repareren. Ook zijn steeds meer apparaten helemaal niet te repareren. Wanneer reparatie lastig of onmogelijk is, komt dat vaak doordat het apparaat niet open te maken is of omdat er specialistisch gereedschap nodig is. Volgens de Repair Cafés zouden consumenten bij aankoop beter moeten letten op de repareerbaarheid van het product zodat zij producten langer kunnen gebruiken. Daarvoor is het belangrijk dat consumenten beter worden geïnformeerd over de mogelijkheden van reparatie. Dit kan door een repareerbaarheidslabel voor nieuwe producten te introduceren. Ook het meeleveren van een reparatiehandleiding bij aankoop van het product kan ervoor zorgen dat een product vaker te repareren is.

1. Hoeveel reparaties doen jullie gemiddeld per maand?

Het grootste deel van de respondenten gaf in de enquête aan gemiddeld 10-50 reparaties per maand te doen.

Hoeveel reparaties doen jullie gemiddeld per maand?		
	Antwoord percentage	Antwoord telling
<10	6,9%	12
10 - 25	43,9%	76
25 - 50	39,3%	68
50 - 75	6,9%	12
75-100	2,3%	4
> 100	0,6%	1
Vraag beantwoord		173
Vraag overgeslagen		2

2. Welke categorie voorwerpen wordt in jouw Repair Café het meest binnengebracht voor reparatie?

Voorwerpen uit de categorie elektrische apparaten worden volgens de Repair Cafés veruit het meest binnengebracht voor reparatie. 93% van de respondenten gaf deze als grootste categorie aan.

Welke categorie voorwerpen wordt in jouw Repair Café het meest binnengebracht voor reparatie?		
	Antwoord percentage	Antwoord telling
elektrische apparaten	92,5%	161
textiel	1,7%	3
fietsen	2,3%	4
andere voorwerpen	3,4%	6
<i>Vraag beantwoord</i>		174
<i>Vraag overgeslagen</i>		1

3. Welke DRIE voorwerpen uit die categorie komen jullie het vaakst tegen?

Van de elektrische apparaten zijn de meest voorkomende voorwerpen die bij Repair Cafés voor reparatie worden aangeboden: koffieapparaten (90%), stofzuigers (61%) en video- of audioapparatuur (58%). Andere voorwerpen die voorkomen zijn te zien in onderstaande tabel.

Welke DRIE voorwerpen uit die categorie komen jullie het vaakst tegen?		
	Antwoord percentage	Antwoord telling
koffieapparaat	89,6%	155
stofzuiger	61,3%	106
video- of audio-apparatuur	57,8%	100
lamp	25,4%	44
kleding	21,4%	37
strijkijzer	17,9%	31
mechanische apparaten (bv. klokken)	9,2%	16
(staaf)mixer/blender	8,1%	14
naaimachine	7,5%	13
broodrooster	5,2%	9
gordijnen	1,2%	2
tas	0,6%	1
speelgoed	0,6%	1
sieraden	0,6%	1
meubels	0,0%	0
anders, namelijk:	12,7%	22
<i>Vraag beantwoord</i>		173
<i>Vraag overgeslagen</i>		2

4. In hoeveel procent van de gevallen lukt het om een voorwerp in jouw Repair Café te repareren?

De mate waarin Repair Cafés erin slagen om een voorwerp te repareren ligt tussen de 40 en 80%. Bijna de helft (44%) zegt een voorwerp in minimaal 40% van de gevallen te kunnen repareren.

In hoeveel procent van de gevallen lukt het om een voorwerp in jouw Repair Café te repareren?		
	Antwoord percentage	Antwoord telling
10-20 procent	0,0%	0
20-40 procent	7,5%	13
40-60 procent	43,7%	76
60-80 procent	40,8%	71
80-100 procent	8,0%	14
Vraag beantwoord		174
Vraag overgeslagen		1

5. Heb jij het idee dat het repareren van apparaten en andere voorwerpen de afgelopen jaren makkelijker of juist moeilijker is geworden?

Repair Cafés geven aan dat het de afgelopen jaren moeilijker is geworden om apparaten en andere voorwerpen te repareren. Een grote meerderheid van bijna 70% zegt dat het moeilijker is geworden om apparaten en andere voorwerpen te repareren.

Heb jij het idee dat het repareren van apparaten en andere voorwerpen de afgelopen jaren makkelijker of juist moeilijker is geworden?		
	Antwoord percentage	Antwoord telling
makkelijker	1,8%	3
hetzelfde gebleven	30,4%	52
moeilijker	67,8%	116
Vraag beantwoord		171
Vraag overgeslagen		4

6. Heb jij het idee dat apparaten en andere voorwerpen de afgelopen jaren vaker of minder vaak niet te repareren zijn?

Ook bij deze vraag waren de Repair Cafés vrij eensgezind. Een meerderheid van 70% zegt dat apparaten en andere voorwerpen vroeger vaker te repareren waren. Slechts 3% geeft aan dat apparaten nu vaker te repareren zijn.

Heb jij het idee dat apparaten en andere voorwerpen de afgelopen jaren vaker of minder vaak niet te repareren zijn?

	Antwoord percentage	Antwoord telling
vroeger vaker te repareren	69,9%	121
hetzelfde gebleven	27,2%	47
nu vaker te repareren	2,9%	5
Vraag beantwoord		173
Vraag overgeslagen		2

7. Welk van de onderstaande gevallen waarin reparatie lastig is, kom je in jouw Repair Café tegen? (meer antwoorden mogelijk)

Repair Cafés zien meerdere oorzaken voor het feit dat reparatie soms lastig is. De voornaamste belemmeringen zijn dat het apparaat is niet open te maken (80%); er specialistisch gereedschap nodig is (61%) en dat de onderdelen verlijmd of versmolten zijn (57%). Ook het tekort aan reserveonderdelen is voor 52% een belangrijke belemmering.

Welk van de onderstaande gevallen waarin reparatie lastig is, kom je in jouw Repair Café tegen? (meer antwoorden mogelijk)

	Antwoord percentage	Antwoord telling
apparaat is niet open te maken	79,8%	138
specialistisch gereedschap nodig	60,7%	105
verlijmde/versmolten onderdelen	56,6%	98
geen reserveonderdelen	52,0%	90
geen reparatiehandleiding beschikbaar	37,0%	64
slechte kwaliteit materialen	33,5%	58
te weinig kennis bij aanwezige reparateurs	14,5%	25
anders, namelijk:	8,7%	15
Vraag beantwoord		173
Vraag overgeslagen		2

8. Wat kunnen consumenten doen om producten langer te kunnen gebruiken? (meer antwoorden mogelijk)

Volgens Repair Cafés moeten consumenten bij aankoop beter letten op de repareerbaarheid van een product (61%). Letten op de kwaliteit van het product, tijdig onderhoud plegen en het product ook laten repareren zijn andere acties die consumenten kunnen uitvoeren om producten langer te gebruiken.

Wat kunnen consumenten doen om producten langer te kunnen gebruiken? (meer antwoorden mogelijk)		
	Antwoord percentage	Antwoord telling
bij aankoop beter letten op repareerbaarheid	60,9%	106
laten repareren	50,6%	88
beter letten op kwaliteit	49,4%	86
tijdig onderhoud plegen	48,9%	85
voorzichtig omgaan met spullen	28,2%	49
anders, namelijk:	9,2%	16
	<i>Vraag beantwoord</i>	174
	<i>Vraag overgeslagen</i>	1

9. Wat zou er moeten veranderen om ervoor te zorgen dat er nog meer spullen gerepareerd worden? (meer antwoorden mogelijk)

Repair Cafés stellen dat het belangrijk is dat consumenten beter geïnformeerd worden over de mogelijkheden van reparatie (63%). Daarnaast moet er een repareerbaarheidslabel voor nieuwe producten komen (61%) om ervoor te zorgen dat er nog meer spullen gerepareerd worden. Ook het meeleveren van een reparatiehandleiding bij aankoop van het product en het langer beschikbaar blijven van reserveonderdelen dragen bij aan de toename van reparatie.

Wat zou er moeten veranderen om ervoor te zorgen dat er nog meer spullen gerepareerd worden? (meer antwoorden mogelijk)		
	Antwoord percentage	Antwoord telling
consumenten beter informeren over mogelijkheden van reparatie	63,2%	110
introductie van repareerbaarheidslabel voor nieuwe producten (vergelijkbaar met energielabel)	60,9%	106
reparatiehandleiding meeleveren bij aankoop product	59,2%	103
reserveonderdelen langer verkrijgbaar	47,1%	82
reserveonderdelen goedkoper	37,9%	66
reparatiediensten goedkoper	29,9%	52
garantietermijnen verlengen	26,4%	46
producent blijft eigenaar van product (lease-constructie)	24,7%	43
specifiek gereedschap meeleveren bij	21,3%	37

Wat zou er moeten veranderen om ervoor te zorgen dat er nog meer spullen gerepareerd worden? (meer antwoorden mogelijk)

	Antwoord percentage	Antwoord telling
aankoop product		
mogelijkheid om kapotte spullen af te geven bij het Repair Café en later weer op te halen	21,3%	37
Repair Cafés vaker open	20,7%	36
mogelijkheid om reparaties te laten uitvoeren bij de kringloopwinkel	14,4%	25
anders, namelijk:	24,7%	43
	<i>Vraag beantwoord</i>	174
	<i>Vraag overgeslagen</i>	1